

TYRJÄNSAAREN KYLÄSUUNNITELMA

2005

Tyrjänsaaren kylätoimikunta, Vaara-Karjalan Leader ry, Maaseudun sivistysliitto,
Pohjois-Karjalan kylät ry ja Ilomantsin kunta

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto.....	2
Työskentelytapa.....	2
Yleistä Tyrjänsaaresta.....	3
Kylän henki ja osaaminen.....	3
Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot, tavoitteet ja maailmanmenon vaikutus kylään	3
Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkatekijät.....	4
Ongelmat ja unelmat.....	4
Tyrjänsaaren kehittämisohjelmat.....	4
Lopuksi.....	5

Johdanto

Ilomantsin kunnan Tyrjänsaaren kyläsuunnitelmailtojen tavoitteena oli laatia kyläsuunnitelma, joka avaisi kylän tämän päivän tilanteen heikkouksiin, vahvuuksiin, ongelmien ja mahdollisuuksiin. Tavoitteena oli myös löytää toimenpiteitä, joka vastaisivat kylän kehittämistarpeisiin.

Tyrjänsaaren kyläsuunnitelmaillat alkoivat Ilomantsissa järjestetyssä kymmenen kylän yhteisessä tiedotustilaisuudessa 22.9.2004. Varsinainen kyläsuunnitelman teko aloitettiin 6.10.2004. Tämän lisäksi vuonna 2004 kokoontumisia oli neljä. Kuudes kerta, jolloin kyläsuunnitelma koottiin lopulliseen muotoonsa, toteutui helmikuun 2. päivänä 2005. Kaikki illat järjestettiin Maamiesseuran talolla.

Kyläiltojen vetäjänä toimi hankesihteeri ja tiedottaja Tarja Partanen Pohjois-Karjalan kylät ry:stä, jolta Maaseudun sivistysliitto osti tämän palvelun.

Kyläsuunnitteluiltoihin kutsuttiin kaikki alueen asukkaat jokaiseen talouteen jaettavalla kirjeellä sekä Pogostan Sanomien lehti-ilmoituksella. Lisäksi illoista tiedotettiin sanomalehti Karjalaisen Minne mennä –palstalla ja Pohjois-Karjalan radion Menovinkeissä.

Tyrjänsaaren kyläsuunnitelman tekoon osallistui kaikkiaan 57 henkilöä, joista naisia oli 22 ja miehiä 35. Alle 30-vuotiaita mukana oli 8. Keskimäärin illoissa oli mukana 28 henkilöä.

Kyläsuunnitelma on laadittu kyläläisten itsensä työstämän aineiston pohjalta ja heidän kanssaan yhteistyössä. Näin ollen suunnitelma heijastaa heidän omia näkemyksiään ja tarpeitaan alueen kehittämiseksi.

Työskentelytapa

Työskentelytapana käytettiin *Tulevaisuuden Versta*s –menetelmää, joka koostuu kyläanalyysistä, synkistely- ja ideointivaiheesta sekä todentamisvaiheesta. Ensimmäisellä kerralla työskentelyn aluksi esiteltiin Tulevaisuuden Versta työmenetelmänä. Sen jälkeen analysoitiin kylän henkeä ja ilmapiiriä sekä pohdittiin kyläläisten osaamista taitopuun avulla, listattiin merkittäviä kohteita ja rakennuksia.

Toisella kerralla arvioitiin kylän vahvuuksia ja heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkakuvia nelikenttäanalyysin keinoin. Synkistelyvaiheessa kartoitettiin ongelmia ja kehittämiseistä seinäpaperityöskentelyn avulla; lisäksi äänestettiin, mitkä ongelmat ja este ovat suurimmat.

Ideointivaiheessa olimme ”miljonäärejä” vailla ongelmia. Tavoitteena oli kirjata seinäpapereille mahdollisimman suuri määrä haaveita, ideoita, joista voisi työstää toteuttamiskelpoisia toimenpiteitä. Pohdittiin myös kylän tulevaisuuden vaihtoehtoja ja maailmanmenon vaikutusta niihin. Ideat, samoin kuin ongelmatkin, jaettiin eri aihepiireihin.

Todentamisvaiheessa työstettiin aiemmin aihepiireihin ryhmiteltyjä ideoita ja ongelmia siten, että niistä valittiin ne, joita voidaan kehittää edelleen. Laadittiin kehittämisohjelmat, joissa määriteltiin toimenpiteet esteiden poistamiseksi ja keinot hankkeen toteuttamiseksi, vastuutahot ja aikataulut toimenpiteille.

Yleistä Tyrjänsaaresta

Tyrjänsaari sijaitsee noin 42 kilometrin päässä Ilomantsin kunnan keskustasta lähellä Enon Uimaharjua. Uimaharjuun sieltä on 21 kilometriä. Kylien toimijoita yhdistää Tyrjänsaaren kylätoimikunta.

Alueella on noin 140 vakinaista asukasta, kesäasukkaita on noin 250. Aivan äskettäin kylälle on muuttanut pariskunta pääkaupunkiseudulta. Myös lähes tyhjillään ollut rivitalo on täyttynyt asukkaista. Ikärakenne on seuraavanlainen: alle kouluikäisiä kaksi, peruskoulun alaluokkalaisia kolme, yläluokkalaisia 10, lukiota ja ammattikoulua käyviä noin kolme, samoin nuoria aikuisia, työikäisiä aikuisia noin 40 ja eläkeläisiä noin 70.

Tyrjänsaaresta löytyy moninaista yritystoimintaa, esimerkiksi maatalous-, metsäkone- ja taimiyrittäjiä, huoltamo, kotileipomo, matkailuyritys. Koulua ja kauppaa Tyrjänsaassa ei enää ole.

Merkittäviä luontokohteita ovat Koitere, Hiiskoski, kalliomaalaukset. Merkittäviin rakennuksiin luetaan Maamiesseuran talo, vanha kalmisto, Tyrjänsaaren vanhin asuttu talo Rentto. Tyrjänsaassa on myös vanha hautausmaa ja Iso Vihan aikaisia savupirtin pohjia.

Kylän henki ja osaaminen

Kylätoimikunnan lisäksi alueella toimii useita yhdistyksiä: maamiesseura, martat, 4H-kerho, eläkkeensaajat, elohopeakerho, Koitereen erä, karjakerho sekä Tyrjän metsä- ja uittotyöväenosasto nro 699. Lisäksi Tyrjänsaassa toimii aktiivisesti evankelisluterilainen seurakunta ja kylällä on myös kansalaisopiston toimintaa. Yhdistykset tekevät yhteistyötä ja ne ovat järjestävät yhteisiä tapahtumia. Perinteisesti kyläläiset järjestävät muun muassa joulun liittyviä tapahtumia, äitienpäiväjuhlan, yhteisvastuujuhlan, kyläiltoja ja erialisia talkoita ja kursseja.

Tyrjänsaassa on hyvä henki. Kyläläiset pitävät tärkeänä yhteisiä kokoontumisia ja puhelimitse tapahtuvaa yhteydenpitoa. He tapaavat toisiaan eri tapahtumissa ja juhlissa. Kyläläisten suhtautuminen omaan kylään on myönteistä – he ovat ylpeitä omasta kylästään.

Kylästä löytyy monien ammattialojen osaajia. Siellä asuu kädentaitajia, musiikin tuntijoita sekä vanhojen asioiden tietäjiä. Yhteistyötä tehdään niin seuratoiminnan parissa, talkoissa kuin arkisissa askareissakin.

Tyrjänsaari tarjoaa paljon mahdollisuuksia liikunnalle. Maamiesseuran talolla kokoontuu kansalaisopiston jumpparyhmä. Tyrjänsaarelaiset harrastavat metsästystä, kalastusta. ja muuta luontoon liittyvää.

Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot, tavoitteet ja maailmanmenon vaikutus kylään

Visio kylän *tulevaisuudesta* 5-10 vuoden kuluttua on sekä toiveikas että epäileväinen. Yhtäältä kyläläiset uskovat, että kylä on elävä, asukkaita enemmän ja uusia yrityksiä on syntynyt. Siellä on kauppa, asiamiesposti ja ihmiset tekevät etätöitä sieltä käsin. Toisaalta kylän pelätään jäävän ohikulkupaikaksi, jossa savut ovat harvassa.

Kyläläisten päämäärät tukevat myönteistä tulevaisuuden ajattelua. **Tavoitteeksi** asetettiin, että Tyrjänsaaren autiotalat asutetaan, nuoret toimivat omalla kylällä ja uusia työpaikkoja syntyy. Optimistisimmat esittävät Tyrjänsaarta Suomen uudeksi pääkaupungiksi.

Maailmanmeno ja tapahtumat eivät ole vaikuttamatta Tyrjänsaareen. Vaikutukset koettiin lähinnä kielteisinä. Polttoaineiden hinnannousu vaikuttaa suoraan liikkumiseen. Elinkustannukset nousevat ja Kiina-ilmiö vie työpaikat pois. Maataloudesta pienet tilat väistyvät suurten tieltä. Matkailijat tulevat Tyrjänsaareen vain petoja katselemaan.

Vahvuudet ja heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkatekijät

Tyrjänsaarelaiset näkevät kylänsä **vahvuutena** yhteishengen, rauhallisen asuinympäristön ja monien alojen ammattitaidon. **Heikkoudeksi** todetaan työpaikkojen ja palveluiden puuttuminen tai vähäisyys, ikääntyneisyys, teiden huono kunto ja huonot tietoliikenneyhteydet.

Monipuolinen matkailutoiminta ja vapaana olevat asunnot tarjoavat Tyrjänsaarelle **mahdollisuuksia**. Myös laajakaistan saaminen toisi uusia mahdollisuuksia, kun etätyön tekeminen mahdollistuisi.

Uhkatekijöitä kylän tulevaisuudelle tuovat ikärakenne ja palveluiden väheneminen. Nuoret muuttavat pois työn perässä ja kylä autioituu.

Ongelmat ja unelmat

Synkistely- ja ideointivaiheessa tyrjänsaarelaiset nostivat suurimmaksi ongelmaksi kaupan loppumisen, kyläavustajan puuttumisen ja työpaikkojen puutteen. Myös teiden kunto ja tietoliikenneyhteyden ovat ongelmallisia. Vedenvaihtelu Koitereessa vaikuttaa sekä elinkeinoihin että harrastuksiin.

Ideointi-illassa palvelujen osalta tärkeimmäksi unelmaksi nousi kyläkauppa. Laajakaistan tarpeellisuus näkyi tulevaisuuden tarpeita listattaessa. Elinkeinoissa toivottiin hierojaa ja kesäkioskia. Maatilamatkailu ja yleensä monipuolinen matkailuyritys nousivat esiin. Harrastusten osalta toivottiin yleensäkin uusia mahdollisuuksia.

Tyrjänsaaren kehittämisohjelmat

Tyrjänsaaren kehittämisohjelmat laadittiin teemojen pohjalta toivesuunnitelma-lomakkeelle. Teemat olivat: asukasluke, elinkeinot, harrastukset, infrastruktuuri, kulttuuri, kylä, kylätalo, palvelut ja ympäristö. Ohjelmat työstettiin pienryhmissä. Kukin ryhmä valitsi omista teemoistaan kehittämisideat ja määritteli niille niiden toteuttamisen esteet. Sen jälkeen ryhmät pohtivat keinoja, joilla esteet voidaan poistaa ja ideat toteuttaa. Lisäksi ainakin osalle ideoista ehdotettiin vastuuhenkilöitä ja toteuttamisaikataulua.

Osa kehittämisideoista on sellaisia, jotka voidaan toteuttaa kyläläisten omin voimin (tarvitaan korkeintaan maanomistajien lupa tai muu lupa). Tällaisia ovat muun muassa luistinrata, erilaiset kesätoiminnot, pusikoiden raivaaminen, kylän yhteisiltojen järjestäminen. Luistinrata ja tenniskenttä ovat

kyllä jo olemassa, mutta ongelmaksi saattaa muodostua se, että ne ovat tätä nykyä yksityisomistuksessa. Niiden avaamiseksi yhteiseen käyttöön tarvitaan todellista yhteishenkeä.

Tärkeimmät toimenpiteet, joiden toteuttaminen onnistuu muuten kylän asukkaiden tekemänä, mutta lisäksi tarvitaan ulkopuolista rahoitusta, ovat kylätalon kuntoon saattaminen ja matkailuyritystoiminnan kehittäminen. Kylätalo eli Maamiesseuran talo kunnostettiin Leader-rahalla. Pohjois-Karjalassa se on ensimmäisiä kohteita, joka on saanut Leader-rahoitusta (kustannusarvio oli yli 100.000 markkaa). Talon olemassaolo on hyvä asia. Sinne haluttaisiin sisävesi ja vesikaivo. Jotta sen edelleen kunnostaminen kannattaisi, sille pitäisi löytää enemmän käyttöä. Kunnostustyöt onnistuisivat kyläläisten omin talkoovoimin, mutta yhteiskunnan rahoitus on tarpeen.

Ulkopuolista toimijaa ja rahoitusta vaativia toimenpiteitä ovat muun muassa kyläavustajan saaminen kylälle, orkesterin perustaminen kansalaisopiston toiminnan osaksi, laajakaistan saaminen ja teiden kunnan parantaminen. Kyläavustajan palkkaamista pidettiin tärkeänä, sillä tämä muun muassa mahdollistaisi vanhemman väestön asuminen kotona pitempään. Kuitenkin todettiin, että kyläavustajalle ei riitä työtä pelkästään Tyrjänsaaresta, vaan palkkaamiseen tarvitaan ainakin kolmen kylän yhteistyötä työvoimatoimiston kanssa.

Laajakaistan saamisella olisi kauaskantoista vaikutusta. Etätö tulisi mahdolliseksi, mikä edistäisi kylälle muuttoa. Ongelmana on, että tarvittava tekniikka ei ulotu kylälle ja puhelinyhtiön on muutenkin parannettava verkkoa. Alun perin toteuttamisajaksi sovittiin vuosi 2008, mutta viimeisessä kyläsuunnitteluillassa todettiin, että laajakaistan pitää toteutua jo vuonna 2006.

Lopuksi

Tyrjänsaaren kyläsuunnitelman laatiminen tarjosi kyläläisille mahdollisuuden kokoontua yhteen pohtimaan ja päättämään niistä kylää koskevista asioista, jotka he itse kokevat läheisimmiksi. Kyläläiset suhtautuivat asiaan asiallisesti, vaikkakin välillä epäillen, onko suunnitelmasta hyötyä.

Työskentelyn aikana ideoissa pitäydyttiin aika pitkälle realismiin yltiöpäisyyttä välttäen Monet syntyneet ideat voi jo sellaisenaan toteuttaa, mutta osaa niistä pitää työstää edelleen. Esimerkiksi elinkeinojen ja palvelujen kehittämisessä on ensin löydettävä yrittäjä, joka uskaltaa ja uskoo mahdollisuuksiin. Monien toimenpiteiden osalta tarvitaan laajamittaista yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Kunnan päättäjien suuntaan viesti oli, että kylän elävänä säilyttämiseksi muun muassa veropoliittisia keinoja tulisi käyttää. Kiinteistöveron tarkistaminen olisi paikallaan. Jättemaksua kyläläiset pitivät piiloverona ja liian kalliina.

Jotta kyläsuunnitelma toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla, on sen toimeenpaneminen aloitettava välittömästi helpoimmin toteutettavilla hankkeilla. Suunnitelmassa kirjattuja toimenpiteitä ja aikataulua on seurattava vuosittain ja tarvittaessa suunnitelmaa tulee päivittää. Toteuttamisessa kannattaa tehdä tiivistä yhteistyötä kehittämishanke-liitteessä mainittujen yhteistyötahojen kanssa.

LIITTEET

1. Kylän henki ja ilmapiiri
2. Osaaminen
3. Tulevaisuuden visiot
4. Nelikenttäanalyysi
5. Ongelmat
6. Unelmat
7. Kehittämishankkeet
8. Hankkeet – toimijat – rahoitus

Mitä toimivia yhdistyksiä kylissämme on?	Mitä perinteisiä tai erikoisia tapahtumia tai tempauksia kylämme/ kylät järjestää?	Pitävätkö kyläläiset yhteyttä keskenään? Yleistäen voidaanko määritellä, miten kyläläiset suhtautuvat omaan kylään?	Mitä yrityksiä kylällä on? Minkälainen ilmapiiri yrittäjyydelle?	Kyläläisten yhteistyö? Onko yhteistyö taloudellista ja voiko yhteistyötä pohtia laadullisesti?
kylätoimikunta Martat Koitereen erä 4H maamiesseura puu- ja sekatyöväenliitto kansalaisopisto ev.lut. seurakunta KKI Kunnossa Kaiken Ikää-projekti elohopeakerho karja kerho eläkkeensaajat yhteistyössä muiden kyläen kanssa (eläkeliitto veteraanijärjestöt rajaseututyön vastuuryhmä miesten piiri) Tyrjän metsä- ja uittotyöväen osasto nro 699	Savilahden kyläjuhla Koitereen rannassa Joulumyyjäiset pikkujoulu yhteisvastuujuhla lähetyspiirit hivripeijaiset ikäihmisten jumppa kyläilä laavulla syksyllä varttuneen väen virkistyspäivä näytelmäkerhon vierailu Marttojen kurssit äitienpäiväjuhla puutyökurssi sähly nuorille erilaisia talkoita pilkkikisat keväällä (perhepilkki) miesten piiri erilaisia retkiä 4H-kerhot	Meijän kyläläiset pitävät yhteyttä monin eri tavoin Kokoonnutumiset puhelinyhteys välttämätön Juhliin ja tapahtumiin kokoonnutaan, että tavataan toisiamme ja saamme kuulla kuulumisia. Kyläläisten suhtautuminen omaan kylään on myönteistä. Olemme ylpeitä omasta kylästä Ollaan Reten Tyrjästä	kauppa (kohta ei enää ole) maatalous traktoriyrityksiä taksit kotileipomo matkailuyritys taimenkasvatus yrityksillä hyvä ilmapiiri	puusepän töitä villisia harrastus pienempiä ryhmiä esim. pilkkarit ja muut maatalouskoneet → hankinta halvempaa yksilöille kyläläisten yhteiset talkoot (yhteishenki hyvä) → mm. Savilahti → juhlat tapahtumat tienhoitokunnat → korjaukset ym. hoitotoimenpiteet

OSAAMINEN

1. Harrastusmahdollisuudet

metsästys, kalastus, hiihto, urheilu, maanviljelys, leipomo, puutyöt, melonta, sähly, lentopallo, käsityö/askartelu, liikunta, marjastus, sienestys, patikkavaellukset

2. Ammatit

käsityöläiset, ammattikuljettajat, metsurit, leipurit, kauppias, kennel-yrittäjä, maatalousyrittäjät, metsäkoneyrittäjät, taimiyritykset, kokki, taksit, tienauraaja, diakonissa/sairaanhoidaja, kutoja, sähköasentaja, putkimies, tehdastyöläinen, siivooja, kotiaavustaja, puuseppä, kerhon ohjaajat, toimistosihiteeri huoltamoyrittäjä, autonasentaja, tukiperhe

3. Taitajat/tuntijat

historian tuntija, kädentaitajat, musiikin taitajat, vanhojen asioiden tietäjät, puutyöntekijät, tuohityöntekijät, laulutaitajat, pelimannit, kalastajat, taimenkavattaja, merirosvolaivan kippari, mökkivuokra, kyläkauppa

4. Merkittävät luontokohteet ja rakennukset

Koitere, Hiiskoski, maamiesseurantalo, vanha kalmisto, Rentto → vanhin asutustalo, kalliomaalaukset, vanha hautausmaa, Iso Vihan-aikaisia savupirtin pohjia

Tyrjänsaari

1. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot:

(visio 5-10v. päästä)

- Kylässä vielä asukkaita
- Kauppa / asiamiesposti
- Kotiavustajan palvelut
- Kylä elävänä
- Asukkaiden enemmän
- Kylä asuttavassa kunnossa (infrastrukturi)
- Kotipoltto sallittua
- Etätyömahdollisuudet
- Savut harvassa
- Väki vanhenee, vähenee
- Jotain yrittäjää säilyy; tienauraajat, hiekanajajat, metsätalous ym.
- Toimivat tilat, maatilat vähenevät
- Työssä käyviä Uimaharjussa, Ilomantsissa
- Kesällä vilkkaampaa loma-asukkaita
- Kauppapalvelut
- Lapsia lisää
- Uusia yrityksiä
- Kaikki kylän uudet asukkaat tarttuisivat kylän haasteisiin
- Toiminta kesälle
- Kahvila
- Kalanviljelylaitos
- Ohikulkupaikka
- Kylpylälaitos Koitereen rannalla
-

2. Päämäärämme, tavoitteemme

- Kylässä vielä asukkaita
- Kauppa / asiamiesposti
- Kotiavustajan palvelut
- Kylä elävänä
- Asukkaiden enemmän
- Kylä asuttavassa kunnossa (infrastrukturi)
- Kotipoltto sallittua
- Etätyömahdollisuudet
- Kotipoltto lailliseksi
- Autiotalat asutuksi
- Uusien työpaikkojen saanti /luonti
- Lankapuhelimien säilyttäminen
- Laajakaistan saaminen
- Elää ja vaikuttaa
- Nuoret innostumaan toimimaan omalla kylällä jos heidän mukana tulisi jotain vaikka nykyaikaisia työpaikkoja
- Houkutteleva ympäristö lomailuun, asumiseen
- Kauppa, kioskiki kyläämme
- Myymäläauto
- Asukkaita lisää Kyläavustaja
- Kunnan vuokra-asuntojen hinnat alemmaksi
- Entisen koulun yläpuolelle tenniskenttä

- Hyvän yhteishengen jatkuttava
- Vaatekauppa
- Koulu
- Suomen uusi pääkaupunki
- Huvipuisto

3. **Maaailmanmenon vaikutus kylämme**

- Polttoaineiden hinnan nousu - liikkuminen
- Elinkustannukset nousevat
- Säästöt huonontavat infrastruktuuria/ elinmahdollisuuksia
- Kiina-ilmiö työpaikat lähtevät pois
- EU-vaikutus maatalouteen - pienet tilat pois
- Turistit tulevat petoja katselemaan
- Muilla ei ole mahdollisuuksia lähteä
- EU:n vaikutus maatalouteen, pienet tilat häviävät pois
- Työpaikkojen loppuminen naapurikunnista
- Ilman työpaikkoja väki vähenee
- Polttoaineen hinta alemmaksi syrjäkylillä
- Bensa kallistuu
- Maataloudessa suuruudenhulluuteen.

Kylän nimi: Tyrjänsaari

Vahvuudet:	Heikkoudet:
yhteistoiminta yhteishenki talkoot tapahtumat mökkitontit rauhallinen asuinympäristö monen alan ammattitaito ei kateutta tyhjiä taloja ja tontteja	palvelujen heikkous ei työpaikkoja ei julkista liikennettä laajakaistayhteydet puuttuvat, ei voi tehdä etätöitä nuoren väestön vähäisyys työpaikkojen puute teiden kunto huonot tietoliikenneyhteydet ikäntyneisyys
Mahdollisuudet:	Uhkatekijät:
mahdollisuuksia on monipuolinen matkailutoiminta vapaana olevia asuntoja laajakaista → mahdollinen etätö kesäkauppa luonto sirkkelisahurin paikka	kyläkaupan loppuminen ikärakenne palvelujen väheneminen väestön ikääntyminen nuorison muuttaminen työn perässä pois kylältä petokanta kylän autioituminen linja-autovuoron loppuminen taksien lopettaminen

Teema	Aihe	Äänet
Elinkeinot	työpaikkojen puute	7
	ei työpaikkoja *	5
	yleinen siivooja (saisi tilata)	0
Harrastukset	tanssien puute, karaoke illat	6
	liian vähän kalaa	0
	ei luistelukenttää	0
Infra	teiden kunto	10
	tietoliikenneyhteydet	9
	huonot tiet	4
	julkisen liikenteen vähyys	0
Kylä	Juuaansaren vanha yksityistie (puomi tiellä, ei pääse metsästämään)	11
	pitkä matka	4
Muut	naisasiat	50
Palvelut	kaupan lopetus	18
	kyläavustaja	2
	liian pitkä koulumatka	0
	ei opiskelupaikkoja lähellä *	0
Ympäristö	vedenvaihtelu Koitereessa	16
	pusikoituminen	3

* teema: syitä poismuutolle

Tyrjänsaari – unelmat

Liite 6

Teema	Ideat	Äänet
Asukasluku	Autiotalat asutuksi	8
Elinkeinot	Hieroja	17
	Kesäkioski	14
	Kalanviljelylaitos	6
	Parturi/kampaamo	6
	Kalastusvälinetehdas	6
	Uusia työpaikkoja	4
	Baari	3
	Maatilamatkailua	2
	Monipuolista matkailuyritystä	2
	Porotarha	2
	Vaatekauppa	
	Karhusafari	
	Metsätutkimuskeskus	
Harrastukset	Harrastus mahdollisuuksia (uusia)	2
	Luistinrata	2
	Tenniskenttä	2
	Erilaista kesätoimintaa	
Infra	Laajakaista	6
	Katuvalot	2
Kulttuuri	Orkesteri	2
	Elokuvateatteri	1
Kylä	Järvelle tapahtumia	5
	Hauskoja yhteisiltoja	
Kylätalo	Kylätalolle sisä vessa ja uusia laitteita mm. biljardipöytä	
Palvelut	Kyläkauppa	14
	Vesikaivo kylätalolle	10
	Venäjä-Tyrjä pikalinja -naisia ja muita hyödykkeitä	9
	Kuntosali	8
	Uimahalli	1
	Kuntoutuskeskus	1
	Huvipuisto	
	Kyläkoulu	

16.11.2004 Tyrjänsaaren kehittämishankkeet. Teema: Infra, ympäristö

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/ Kuka	Aikataulu Seuranta
Laajakaista	Tekniikkaa ei ole vielä kylällä	Puhelinyhtiön parannettava verkkoa	Kunta Kyösti	2006
Pusikoituminen	-vanhat pellot ym. vastaavat ei ole käytössä ei ole ihmisiä jotka huolehtisivat	Metsittäminen Raivaus Bioenergiaa Yhteydenpito nykyiseen lämpölaitokseen, Eno Lupaehdotusten muuttaminen meneillään on ympäristöselvitys		
Vedenvaihtelu Koitereessa			Ohjausryhmä Tyrjässä on edustus Kalatalousalue kunta	
Huonot tiet	Yleiset tiet - rahan puute Yksityiset - toimijoiden puute	Metsäkeskuksella meneillään kampanja tiestöt kuntoon	Tiehoitokunnat	
Katuvalot	Onko suurta tarvetta Keskikylällä on maksaa			

16.11.2004 Tyrjänsaaren kehittämishankkeet. Teema: Asukasluku, kylä, kylätalo

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/ Kuka	Aikataulu Seuranta
Asuintalot Uudisrakennukset	Perikunnat Tunneasiat	Yhteydenotot	Kunta Aaro	
Kylätalo - sisälle vessa - vesikaivo	Raha	Yhteiskunnan rahoitus Talkootyö	Kyösti, Tapio, Erja, Tapani, maamies- seura	
Kylä - yhteisiltoja - mökkiläiset mukaan	- ei ongelmia		Petri. Leena	

16.11.2004 Tyrjänsaaren kehittämishankkeet. Teema: Elinkeinot

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/ Kuka	Aikataulu Seuranta
Hieroja	Ei ole ammattitaitoista	Koulutetaan tai etsitään valmis hieroja kylälle	Kunnanvaltuutettu Kyösti Ikonen Erja Kuivalainen	2005
Kesäkioski	Ei ole tiedossa paikkaa ja yrittäjää	Kaupan loputtua, kaupan tilat	Aaro Puhakka, Suvi Niemeläinen, Erja Kuivalainen	2005
Kalanviljelylaitos	Paikat, luvat	Luvat, paikat (Hiiskoskella paikat)	Tapio Härkönen Toivo Tahvanainen Pentti Tahvanainen	2008
Parturi/kampaamo	Ammattitaitoinen puuttuu	Kiertävä ammattitaitoinen parturi kylälle	Seija Tahvanainen Erja Kuivalainen Pirkko Hassinen	2005 - 2006
Kalastusvälinetehdas	Ei innokkuutta			
Uusia työpaikkoja	Edellä luetellut	Synnyttävät uusia työpaikkoja		
Baari	Kesäkioskin yhteydessä			2005
Maatilamatkailu	Ei ole rakennettuja mökkejä Majoitus ongelma	Käytettävissä maalaistalo, pari mökkiä	Tapio ja Riitta Härkönen, Kalevi Tahvanainen	2005
Monipuolista matkailuyritystä		Maatilamatkailun yhteydessä	Tapio ja Riitta Härkönen	2005
Porotarha	Ei poroja	Poroja tänne	Toivo Tahvanainen Pentti Tahvanainen	2007
Vaatekauppa	Ei tulevaisuutta			
Karhusafari	Luvat	Metsästysseura	Pentti Karvonen Osmo Karvonen	2006

Metsäntutkimuskeskus	Mekrijärveltä löytyy, tälle ei tulevaisuutta		
----------------------	--	--	--

16.11.2004 Tyrjänsaaren kehittämishankkeet. Teema: Kulttuuri

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/ Kuka	Aikataulu Seuranta
Orkesteri	Ei soittotaitoisia Vain muutama taitaja kylällä	Kansalaisopiston musiikkiryhmä kylätalolle Osaajat kouluttavat muita kyläläisiä osaamaan	Leena Härkönen Tapsa	2005 syksy
Elokuvateatteri	Ei omaa elokuvateatteria	Tilataan ulkopuolelta näyttäjä Kootaan elokuviin lähtijät linja-autoon	Aaro Kylätoimikunta	2005 kevät
Teatteri	Ei omalla kylällä	Tilataan muualta. Kootaan porukka ja lähdetään teatteriin	Kylätoimikunta	2005 kesä
Konsertti	Ei omalla kylällä Näiden esteenä toteuttamiseen on yleensä raha	Kootaan porukka ja lähdetään Hankitaan kyläjuhilla, myyjäisillä, arpajaisilla	Kylätoimikunta Kyläläiset	Koko ajan

16.11.2004 Tyrjänsaaren kehittämishankkeet. Teema: Palvelut

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/ Kuka	Aikataulu Seuranta
Kyläkauppa	Ei ole yrittäjää Ei ole kiinteistöä	Kutsutaksilla järjestetään kyydit llomantsiin ja Uimaharjuun	Kunta naapuriapu	Toimii jo
Vesikaivo kylätalolle	Lähde tien toisella puolella Porakaivo-rahoitus	Investointianomus kuntaan	Kylätoimikunta	2005
Kuntosali		Kuntosalivuoro, kimppekyyti	Suvi	2005 syksy
Uimahalli	Raha ja kuljetus	Isolla taksilla. Kerätään oma vastuu	Suvi	2005 syksy
Kuntoutuskeskus Huvipuisto		Omalla kyydillä ja intonsa mukaan	Jokainen itse	
Kyläkoulu	Ei lapsia	Ei olemassa olevia keinoja		
Kyläavustajan palvelut	Sopiva henkilö /rahoitus	Sopivan henkilön löytäminen ja rahoituksen järjestäminen	Työvoimatoimisto Maamiessseura	
Kioski kylätalolle	Ostajat luvat	Etsitään tarvittavat luvat/ nuoret työllistetyt		

16.11.2004 Tyrjänsaaren kehittämishankkeet. Teema: Harrastukset

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke/idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä/ Kuka	Aikataulu Seuranta
Luistinrata	Ei paikkaa Ei vettä	Molemmat on olemassa, mutta yksityisomistuksessa		
Tenniskenttä	Ei paikkaa	Yrittää vuokrata paikka	Aaro Puhakka	
Erilaista kesätoimintaa. Tanssia, elokuvat	Ei ole kävijöitä Ei kiertäviä elokuvan näyttäjiä	Paikka on, Ilomantsin kunnasta elokuvan näyttäjä	Jukka Halkko (elokuvat) Tapani Rytönen (tanssit)	
Karaoke	Ei ole vetäjää		Kati Hassinen (karaoke)	
Jumppa		On jo toiminnassa		

Kylälaisten omin voimin tehtävät toimenpiteet (kun mahdollisesti tarvittavat maanomistajien yms. luvat on saatu)	Ulkopuolista rahoitusta vaativat toimenpiteet	Ulkopuolista toimijaa ja rahoitusta vaativat toimenpiteet
Luistinrata Tenniskenttä Erlaiset kesätoiminnot Karhusafari Pusikoiden raivaaminen Kylän yhteisiltojen järjestäminen	Kylätalo kuntoon (vesikaivo yms.) Monipuolinen matkailuyritys ja maatilamatkailu	Kyläavustaja Orkesteri Kesäkioski Laajakaista Vedenvaihtelu Koitereessa kuriin Tiestön parantaminen Tyhjät asuintalot käyttöön